

Maanteiden hoitourakat – Urakoitsijaseminaari

Avaus ja yleistä hankintanäkökulmaa

30.08.2022 Hankintajohtaja Pekka Petäjäniemi

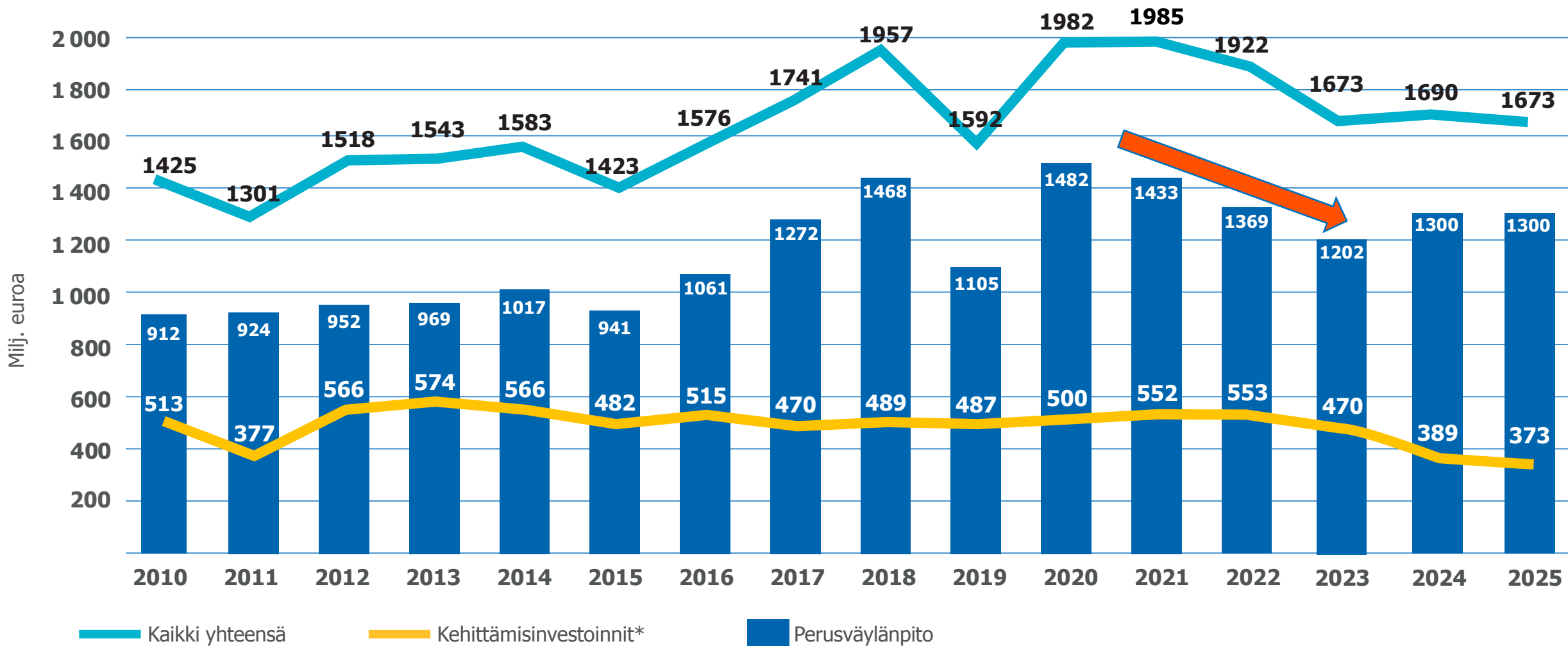
Päivän ohjelma

- Ohjelma tiistaina 30.8.2022
- Paikka: Neuvotteluhuone Satama, Väylävirasto 2. krs tai Teams (liittyminen seuraavalla sivulla)

9.00-9.15	Tilaisuuden avaus Pekka Petäjäniemi
9.15-9.45	Kilpailutus ja urakoitsijan valinta, yleistä Asko Pöyhönen
9.45-10.15	Kaupallisten asiakirjojen muutokset Tuomo Ratia
10.15-10.30	Tauko
10.30-11.00	Teknisten asiakirjojen muutokset Mika Terhelä
11.00-11.15	Testien toteuttaminen Pekka Salmela, Psycon Oy
11.15-11.30	VELHO / Tiiran korvaaja Elina Granqvist
11.30-11.40	Loppuyhteenveto

Jokaiseen osioon on varattu aikaa kysymyksille.

Valtion väylärahoitus (tiet, radat ja vesiväylät) - JTS -suunnitelma

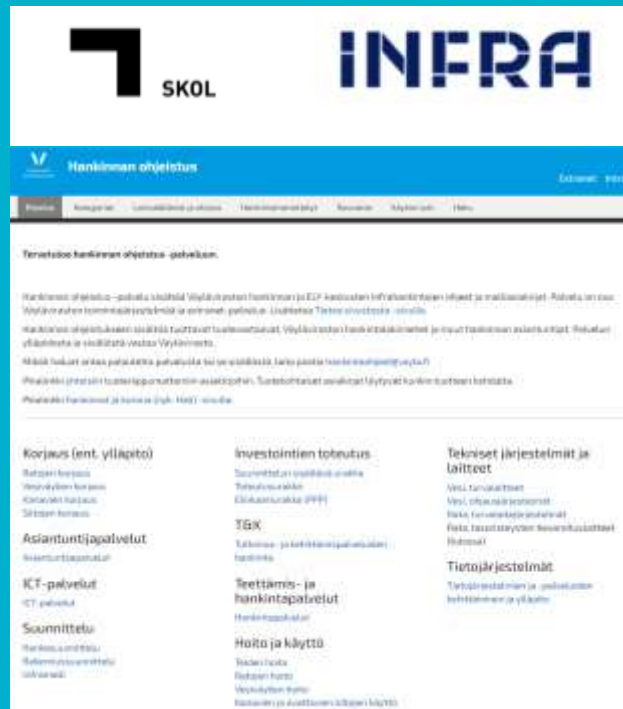
* kehittämisinvestoinnit sisältää momentit 77, 78 ja 79

16 hankintakategoriaa, joista 5 suurinta käyttää 85% kaikista euroista

- Vuonna 2021 käytettiin Väyläviraston hankintoihin yli 1,9 Mrd euroa.
- Eniten hankintoja tehtiin seuraavissa kategorioissa:
 - investointien toteutus 605,5 M€
 - **hoito ja käyttö 415,6 M€**
 - korjaus 244,7 M€
 - liikenteenohjaus 143,6 M€
 - radanpidon materiaalit 128,2 M€

Järjestötason vuoropuhelua Infra ry:n ja SKOL:n kanssa

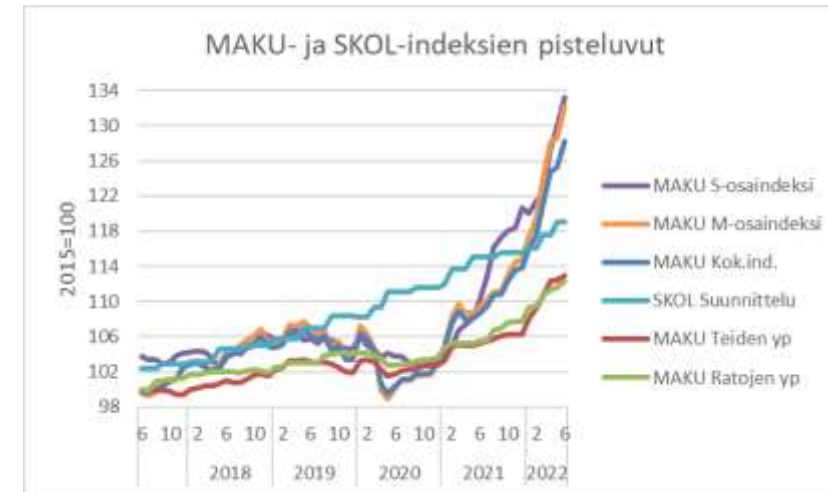
- Yhteistyö ja yhteinen kehittäminen
 - Väylävirasto / ELY-L & INFRA / SKOL
- Markkinoille pääsy ja tarjouspyynnöt
- Soveltuvuusvaatimukset ja vertailuperusteet
- Mestari – Kisälli; nuoria alalle
- Yhteiset tavoitteet sopimuksissa ja yhteistoimintaa edistävät toimintatavat osaksi sopimuksia
- Hyötyjen ja riskien jako
- Infrarakentamisen hiilineutraalisuuden kehittäminen - kansallinen päästötietokanta ja arviointimenettelyt
- Kiertotalous, uusiomateriaalit ja käytettävät menetelmät (ml. kalusto)

Hankinnan ohjeistuspalveluun aina viimeisin tieto

Tässä hetkessä ajankohtaista

- Venäjän hyökkäys sekoittanut myös infran markkinaa

- Pakotteet
- Materiaalit
- Työvoima
- Saatavuus
- Hinta

Uusi maanteiden hoitourakkamalli (MHU)

1.10.2019 alkaen - mallin taustoja

- Allianssimallit Suomeen 2010-luvun vaiheessa
- Hoidon alueurakkamallin tuottavuus- ja laatu näkökulmissa oli kehitettävää
- 2012 alkoivat uusien hoidon urakkamallien kehitysprojektit
- 1. Hoidonjohtourakka (HJU) Espoo 2014-19
- Pilotoitiin 4 hoidonjohtourakkaa, lupauspohjaisia urakoita, talvihoidon tavoitehintapohjainen pilottiurakka (Virrat), Laatupohjainen pilottiurakka (Juva), Iin digiurakka
- Vuonna 2017 päätös uuteen urakkamalliin siirtymisestä kaikissa urakoissa 2019-23
 - Tavoitteena riittävän yksinkertainen ja monistettava malli
 - Parhaat käytännöt 2010-luvun pilottiurakoista ja taustaselvityksistä

Maanteiden hoidon urakkamalli (MHU)

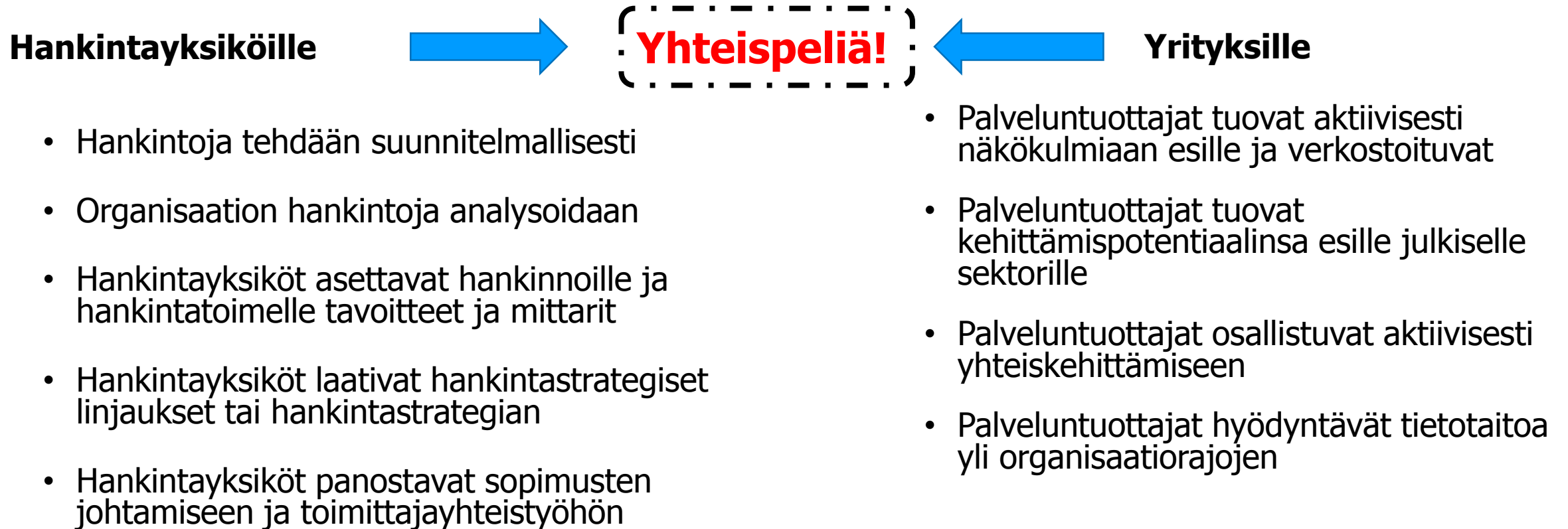
- Urakoita 79 kpl (450 – 2400 km), ka n. 1000 km
- Urakan kesto 5 vuotta

Tavoitteita ja eroja aiempaan

- Tavoitehinta (volyyymi 1-5 M€/v)
- Laadun (työnjohdon tentti ja testi sekä laatu-lupaukset) isompi painotus tarjousvaiheessa (40 %)
- Riskienjako (70/30) : tavoitehinta, tilaaja maksaa toteutuneet kustannukset sopimuksen mukaan
- Open book –periaate
- Vuorovaikutus ja yhteistyö korostuvat enemmän
- Parempi reagointi muutoksiin – hyödyt voidaan jakaa oikeudenmukaisesti urakointiketjuun ja asiakkaille
- Aiempaa parempi tuottavuus sekä tilaajan valvojien ja urakoitsijoiden työnjohdon tyytyväisyys

Hankintojen johtamisesta

Sopimushallinnan ja toimittajayhteistyön parantaminen sisältävät valtavan säästöpotentiaalin

MHU vaikuttaa osaamistarpeisiin

- Laatuvaatimukset maanteiden hoidolle ovat samat kuin 2000 –luvun käytössä olleessa alueurakkamallissakin

Uutta:

- Tavoiteltu entistä tiiviimpi ja avoimempi yhteistyö = **työn tekemisen kulttuurimuutos**
 - Yhteistä päätöksentekoa, läpinäkyvyys – sopimukset, kustannukset
- Tavoitehinta-urakka
- MHU = yhteistyömalli avoimin kirjoin tavoitehinnalla, kulut maksetaan toteutumien mukaan. Malli poikkeaa kaupallisesti oleellisesti perinteisistä hoidon alueurakoista.

MHU-urakoiden käyttönoton tilanne

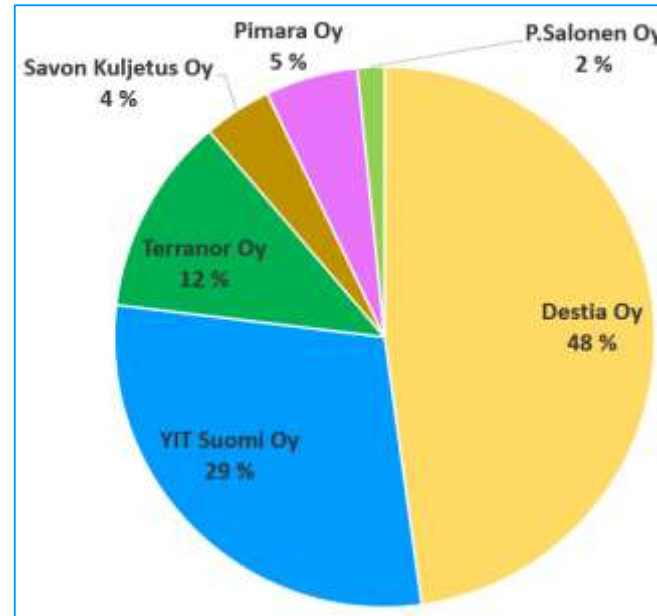
1.10.2022 -

Yhteensä 79 hoitourakkaa:

- 64 urakkaa (81 %) kilpailutettu MHU-mallilla, joista 45 (56 %) käynnissä
- 2 HJU-urakkaa vielä käynnissä
- 32 alueurakkaa vielä käynnissä

Tuleva kilpailutuskierrös:

- Käynnistyy 5. kilpailutuskierrös MHU-mallilla
- 15 urakkaa kilpailuun 2022-23
- 1.10.2023 kaikki käynnissä olevat urakat MHU-urakoita

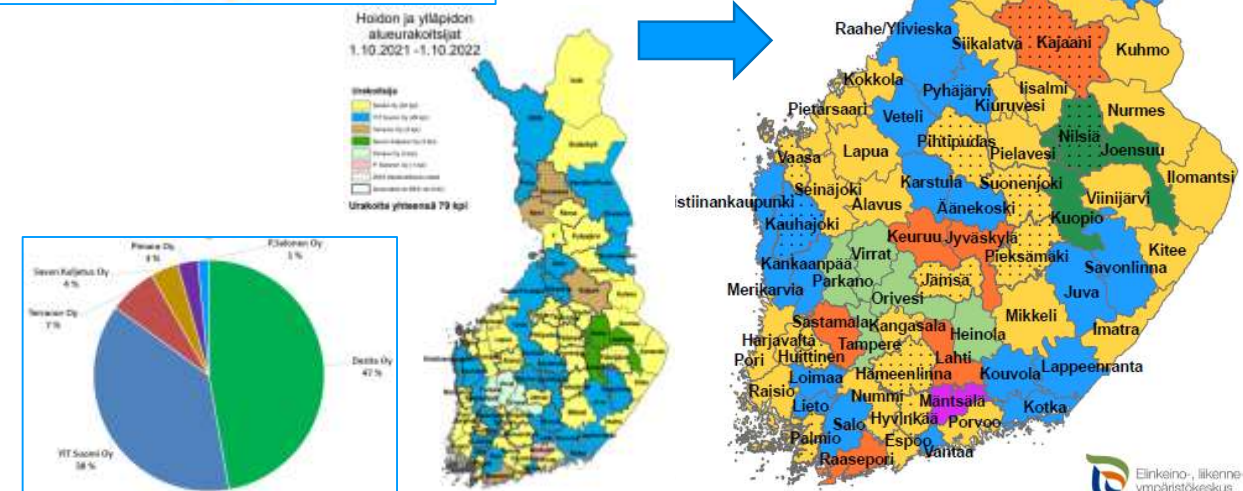

Maanteiden hoidon urakoitsijat
1.10.2022 - 1.10.2023

Urakoitsija

- Destia Oy (39 kpl)
 - YIT Suomi Oy (23 kpl)
 - Terranor Oy (8 kpl)
 - Pimara Oy (5 kpl)
 - Savon Kuljetus Oy (3 kpl)
 - Kuljetus ja Maanrakennus P. Salonen Oy (1 kpl)
- 2023 kilpailutettavat urakat

Urakoita yhteensä 79 kpl

MHU:ssa hallittava urakan hoitamisen lisäksi

- Palvelusopimus ja keskeiset urakka-asiakirjat, kaikki urakka-asiat pääpiirteissään
- Tavoitehinta
 - ✓ mistä koostuu, alittuminen/ylittyminen ja muuttuminen/muuttaminen
- Kattohinta ja sen ylittyminen
- Hankinnat
 - ✓ Mitä hankintakustannukset ovat, niiden kilpailuttaminen/hankinta ja hyväksyminen
- Tehtävien ja tehtävämäärien muuttaminen, toiminta eri tilanteissa
- Lisä- ja muutostyöt
- Urakoitsijan työnjohdon työpanos ja sen muutokset (johto- ja hallintokorvaus)
- Tilaajan rahavaraukset
- Indeksisidonnaisuus
- Bonukset ja sanktiot
- Vaatimusten noudattaminen ja epäkohtiin puuttuminen
- Kustannukset ja niiden laskutus
- Kriisitilanteet ja niiden viestintä

Infratekemisen ympäristöseikat

- Suunnitteluvaihe
- Toteutusvaihe
- ✓ Uusiomateriaalit
- ✓ Hiilipäästöt
- ✓ Materiaalien kestävyys
- ✓ Päästötietokanta – IHKU
- ✓ Hankintojen ympäristökriteerit

Julia 2030 -hanke

HANKINTOJEN YMPÄRISTÖKRITERIT

Kilpailutusohjeet ilmastollisesti kestäviä julkisia hankintoja varten

Kilpailutusvaiheen palaute (Rala)

TILAAJAN TARJOUSPYYNTÖVAIHEEN KYSYMYKSET				
Projektille asetetut yleiset tavoitteet oli esitetty tarjouspyynnössä selkeästi.				
Tehtävänmäärittely oli selkeä.				
Osapuolten roolit oli kuvattu tarjouspyyntöasiakirjoissa selkeästi.				
Tarjouspyyntöasiakirjojen lähtötiedot olivat riittävät.				
Mahdolliset riskit ja niiden vastuut oli jaettu oikeudenmukaisesti.				
Tarjouspyyntöasiakirjat olivat selkeät.				
Tarjousvaiheen viestintä oli toimivaa.				
Tarjousaikataulu oli tarkoituksenmukainen.				
Tarjouspyyntö kannustaa hyvän laadun tuottamista tukevan teknologian käyttöön				
Toimittajan valintakriteerit kannustivat osaamisen ja toimintatapojen kehittämiseen.				
Sanallinen palaute yritykselle				

Vapaaehtoinen, mutta toivottava

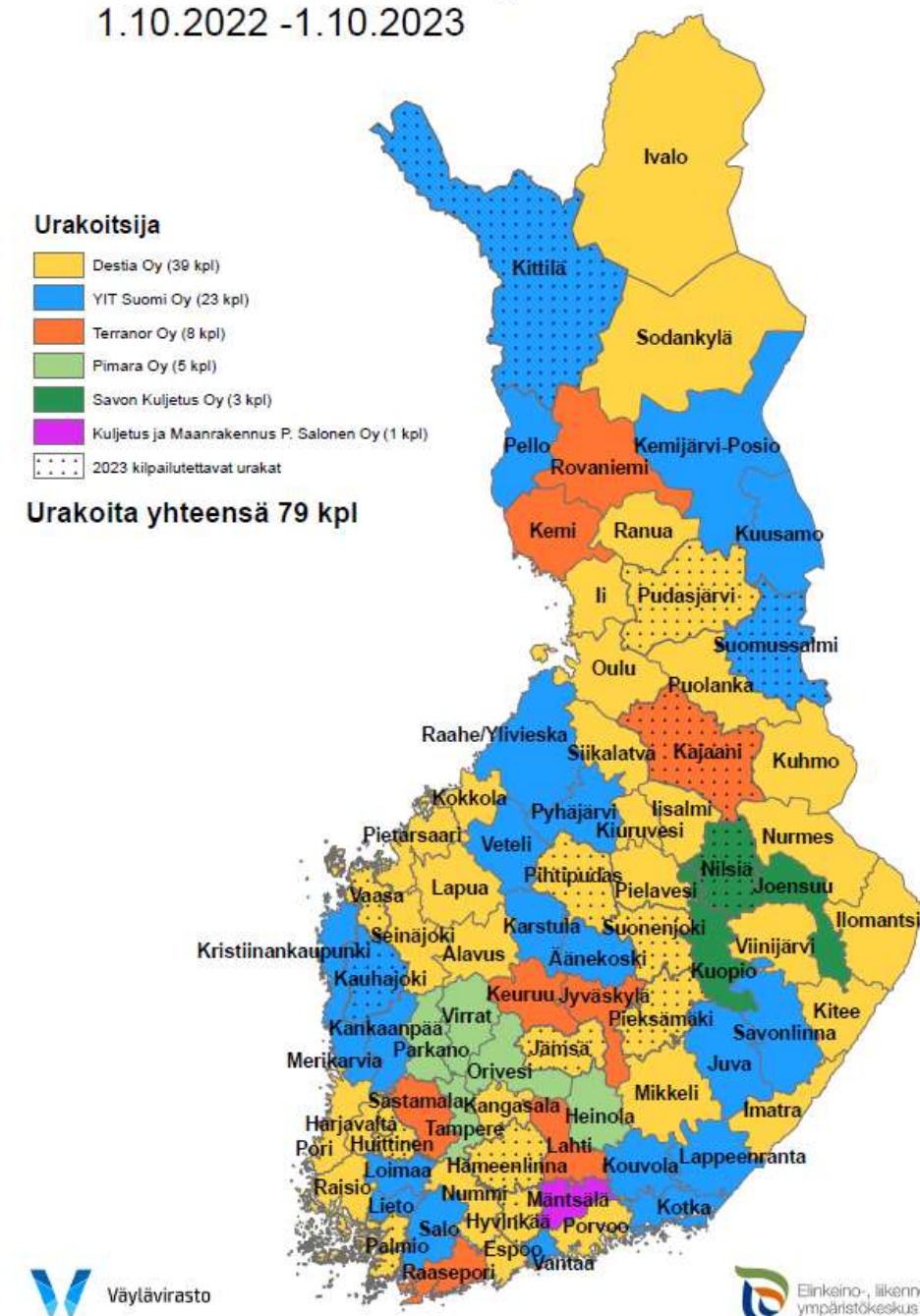
Maanteiden hoitourakat

Erinomainen esimerkki systemaattisen kehittämistyön onnistumisesta erityisesti kilpailuttamisvaiheessa

- Väylävirasto ja ELY yhdessä
- Markkinavuoropuhelu
- Yhteiset asiakirjat
- Hankinnan porrastus
- Palautekeskustelut

Painopistettä kannattanee suunnata:

- Sopimuksen aikainen toiminta

Väylävirasto
Trafikledsverket